

Regina Carter
Rhythms of the Heart
Verve-Polygram

Regina Carter – hegedű, Werner „Vana” Gierig – zongora, Rodney Jones – gitár, Peter Washington – bőgő, Lewis Nash – dob, Mayra Casales – ütők

Km: Kenny Barron – zongora, Richard Bona – elektromos basszus, akusztikus gitár, afrikai ütőhangszerek, ének, Romero Lubambo – akusztikus gitár, Cassandra Wilson - ének

A Down Beat amerikai jazzszaklap tavalyi szavazásán a kritikusok voksai alapján Regina Carter elnyerte a legjobb hegedűs címet. Ez tekintélyt parancsoló teljesítmény, s ennek tudatában ültem le meghallgatni a fekete művésznő legújabb albumát. Előrebocsátom, csalódtam. Pedig a lemez sok szempontból támadhatatlan, ami egy Verve CD esetében alapkövetelmény. A borító, hogy rögtön ott kezdjem, amivel legelőször találkozok a vásárló, igényes: Leonardo da Vincit idéző betűgrafika és a legmodernebb szövegelrendezési felfogás, művészfotók. Először talán nem vonzza annyira a szemet, de jobban odafigyelve kiderül: kívül-belül elsőrangú munka. Maga az ezüstszínű korong borzasztóan elegáns. A hangzás parádés, a keverés, az arányok tökéletesnek tűnnek. A kísérőzenészek mind világszínvonalúak. A tempók jók, sodró lendületűek, vagy, ha lassú számról van szó, méltóságteljesen szvingelnek. Egyetlen szóval lehet legtalálóbban jellemezni az albumot: profi.

Akkor miért csalódtam? Talán előítélet, de nem szeretem a popzenét. Illetve azokat, az egyébként nem popzenét, amiket popköntösbe öltöztetve adnak el a nagyobb üzleti siker reményében. (Megjegyzem, az előadók és a kiadó ezen törekvése egészen biztos, hogy ezúttal is sikerrel jár.) Igaz, hogy senki nem írta rá a borítóra, hogy ez kérem, jazzlemez. Sőt, a reklámban azt írják, hogy „Regina Carter takes a bow to diverse rhythms in jazz settings” (ami mondjuk annyit tesz: Regina Carter különleges ritmusok iránti tiszteletadása jazz-környezetben). Mégis az az érzésem, hogy eltorzított jazzlemezeről van szó. Sokszor nem tudom, hogy jogosan hiányolom e Carter játékából az életet, a „fenékrázós”, vérbő szvingelést, vagy direkt játszik döglött, egyenes hangokat (egyébként többnyire elfogadható hangképzéssel). Ha a latin

nótákban esze ágában sincs szvingelni, akkor az együttes egyes tagjai miért teszik mégis azt? Talán nem tudják megtagadni jazz-hátterüket. (Bár, s ez most messze vezetne, szerintem *minden* zenének szvingelnie kell, Johann Sebastian Bachnak is.) Néha a profizmus már-már komputer-zenéléssé pontosítja a játékukat. Annak pedig, Joe Venuti, Stephane Grappelli, vagy akár Eddie South után nálam nincs helye. Én hozzájuk szoktam.

Szóval az életet hiányolom az egészből. Az, hogy nekem a számok válogatása nem tetszik, semmit nem jelent, sőt, előítéletemet menti, hogy Cassandra Wilson éneklése az album egyik, kompozíciósan talán leggyengébb nótájában (Papa Was a Rollin' Stone) nyújt maradandó élményt. Olyasfélét éreztem, mint amikor Armstrongon csodálkozok az ember, hogy lám, a legutolsó vacakból is csodát varázsol. Wilsont ilyen szintű előadónak érzem. Ez Carterben nincsen meg. Ő egyszerűen egy elég jó technikájú, jó tempóérzékű hegedűs hölgy, akiben a menedzserek, kiadók láttak fantáziát, s eladják. Mégpedig nagyon jól eladják. Az is lehet, hogy ő ezt a számomra silány zenei világot tudja, ezt érzi magáénak, s korlátai tudatában nem is akar mást csinálni (a Straight Ahead, fekete női zenekarral is ezt, a nekem kevésbé szimpatikus irányvonalat követte), de nekem ez nem kell. Viszont sokaknak igen. S ez, számomra csak az ízlés elsilányosodásának, a belső igénytelenség térhódításának bizonyítéka. (Mely jelenségnek, azt hiszem, nagyon messzire vezető társadalmi okai vannak világszerte.)

A számok sokszor lekevert befejezése, az improvizációkban rendre visszatérő ritmusok, fordulatok viszonylagos ötlettelenségről tanúskodnak. (A New York Attitude kivétel, ott helyükön vannak a dolgok.) Néhol a hangok helyett csak a hegedűs-effektek tartják életben a dolgot. Sok latin ritmus, kevés harmónia, változatosság terén szegényes repertoár. Nekem nem tetszik, de nagyon az az érzésem, talán velem van baj. Mindenesetre, mondom, a lemez abszolút profi munka, s Önöknek esetleg a kedvenc CD-jük lesz. Nekem nem.

Ittész Tamás

(megjelent a GRAMOFON c. lapban, 2000-ben)